

Remissvar över betänkandet Tillsyn över Polisen och Kriminalvården (SOU 2015:57)

Säkerhetspolisen är positiv till granskning och tillsyn och anser att den är nödvändig för att upprätthålla förtroendet för myndigheten och dess uppdrag. Utöver den interna kontrollen, vilken beskrivs i betänkandet, granskas Säkerhetspolisen idag av Justitieombudsmannen (JO) och Justitiekanslern (JK) och står också under särskild tillsyn av Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden (SIN), vilken bland annat har till uppdrag att granska de särskilda befogenheter som Säkerhetspolisen har för att fullgöra sitt uppdrag.

I betänkandet framgår att SIN enligt förslaget inte ska införlivas i den föreslagna Tillsynsmyndigheten, vilket innebär att tillsynen av Säkerhetspolisens särskilda befogenheter även fortsättningsvis också kommer att ligga någon annanstans. Säkerhetspolisen noterar att utredningen inte närmare analyserat om det, utöver de granskningsorgan som redan finns, föreligger ytterligare behov som motiverar att tillsyn av Säkerhetspolisen ska ingå i den föreslagna Tillsynsmyndighetens uppdrag.

Säkerhetspolisen saknar även ett resonemang kring hanteringen av den särskilt känsliga information som finns i verksamheten, bl.a. kopplat till rikets säkerhet. Förslaget innebär att sådan information kommer att hanteras på ytterligare en myndighet.

Mot bakgrund vad som nu sagts finner Säkerhetspolisen det svårt att tillstyrka förslaget om att Säkerhetspolisen ska omfattas av tillsynen för ytterligare en tillsynsmyndighet.

Med detta sagt vill Säkerhetspolisen ändå lämna följande synpunkter:

Datum

2015-11-02

Diarienummer

2015-14470-3

11 Kontroll av regelefterlevnad i polisens verksamhet

Hur bör tillsynen utövas?

Överlappande uppdrag.

Kommittén har bedömt att Tillsynsmyndigheten normalt inte ska granska förhållanden som faller under en annan myndighets ansvar, men att en sådan möjlighet inte helt bör uteslutas från Tillsynsmyndighetens ansvar.

Säkerhetspolisen vill här lyfta fram att ett sådant förhållningssätt förutsätter god samverkan mellan myndigheterna och gemensamma bedömningsgrunder, utan vilka man istället kan skapa och förstärka de gränsdragningsproblem man söker undvika. Ett exempel på ett sådant gränsdragningsproblem beskrevs i Säkerhetspolisens remissyttrande till SOU 2013:42 (s. 4).

Granskning av enstaka fall.

Som beskrevs i Säkerhetspolisens tidigare remissyttrande till SOU 2013:42 bör syftet med tillsynen vara att förbättra verksamheten på systemnivå och att enstaka fall inte i sig bör granskas och analyseras. Enstaka fall kan istället granskas och analyseras som en del i ett sammanhang eller som en stickprovskontroll för att identifiera systematiska fel. Om uppdraget till Tillsynsmyndigheten kommer att innefatta även granskning av enskilda fall innebär det en förskjutning från det tidigare betänkandet till något som skapar än större överlappning av de olika tillsynsmyndigheternas uppdrag, vilket ställer ytterligare krav på samverkan mellan myndigheterna.

Granskning av pågående ärenden.

Säkerhetspolisen framhöll i tidigare remissvar att det är av vikt att ordinär tillsyn som huvudregel inte ska ske i pågående underrättelseärenden eller förundersökningar. Kommittén har i detta betänkande lyft fram huvudregeln att Tillsynsmyndighetens verksamhet ska bygga på en efterhandskontroll men utesluter inte att Tillsynsmyndigheten ska kunna granska separata ärenden och åtgärder som genomförts under pågående förundersökningar och underrättelseprojekt.

Säkerhetspolisen vill framhålla vikten av att granskningen utformas på ett sådant sätt att det pågående arbetet påverkas negativt i minsta möjliga utsträckning och att exempelvis uppgifter som omfattas av sekretess inte får större spridning än vad som är absolut nödvändigt.

Ändrad beskrivning av polisens uppgifter i polislagen.

Av 3 § polislagen framgår bland annat Säkerhetspolisens uppgifter enligt säkerhetsskyddslagen, vilka omfattar både tillsyn och rådgivning. Säkerhetspolisen delar kommitténs bedömning att vissa uppgifter enligt

Datum

2015-11-02

Diarienummer

2015-14470-3

säkerhetsskyddslagen, t.ex. rådgivning, inte lämpar sig för kontroll av regelefterlevnaden.

15 Informationsinhämtning, personuppgiftsbehandling och sekretess

Tillträde till lokaler m.m.

Säkerhetspolisen delar kommitténs bedömning att Tillsynsmyndigheten ska ha rätt att på plats granska sådan verksamhet som står under dess tillsyn.

I detta sammanhang vill Säkerhetspolisen också understryka vikten av att en sådan granskning sker i nära samverkan med verksamheten och med beaktande av sekretessen, framför allt när granskningen avser verksamhet, lokaler och utrustning vars identitet, plats och logistik bedöms vara mycket känslig, ha stort underrättelsevärde eller vara av betydelse för rikets säkerhet.

Sekretesskydd av uppgifter i Tillsynsmyndigheten

Säkerhetspolisen har inget att erinra mot kommitténs bedömning av den överförda sekretessen (s. 409 ff) men vill, mot bakgrund av att Säkerhetspolisens verksamhetsfrågor kan gälla skydd för informatörer och frågor som rör rikets säkerhet m.m., understryka behovet av att säkra en noggrann sekretessbehandling även internt på Tillsynsmyndigheten så att enbart den som har behov av uppgifterna får ta del av dem.

17 Organisatoriska överväganden

Volym, kostnader och finansiering

I betänkandet görs en analys av vilka kostnader i form av arbetskraft och finansiella medel som kommer att krävas för att Tillsynsmyndigheten ska kunna uppnå sina mål. Där beskrivs också kravet på bistånd från de granskade myndigheterna i form av information och biträde i samband med granskningen (s. 368 ff). Det saknas dock en analys av vilka kostnader en ökad tillsyn kan komma att medföra för de granskade myndigheterna, vilket erfarenheterna från att förse Säkerhets- och Integritetsskyddsnämnden (SIN) med underlag för sin granskning, visar kan bli relativt omfattande (idag minst två årsarbetskrafter för Säkerhetspolisen). Beroende av inriktning och omfattning av tillsynen kan resurserna för att tillgodose Tillsynsmyndigheten med material för granskningen bli större än så.

Datum

2015-11-02

Diarienummer

2015-14470-3

Stockholm som ovan

Anders Thornberg